

αχεν /νε,

Πο αίμασε ναήσος
φύρω που θα σπικωμίση
γιαζι σου υψρενικα.

Αφού το δέω δέωτο
να έτω ΑΙΓΑΙΟ

Γ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ. 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240

Αθήνα 30 Μαρτίου 1994
Αρ. Πρωτ. : 300 / Ε.Ε.

Κύριο
Ιωάννη Φιλίνη
Δήμαρχο Ψαρών
Παλαιά Ψαρά
821 04 - Χίου

Κύριε Δήμαρχε,

Μετά απο παρέλευση ενός χρόνου σχεδόν επανέρχομαι επί της προτάσεως της Ελληνικής Εταιρείας (Σχετική επιστολή Αριθ. Πρωτ. Ε.Ε. 276 / 28 Απριλίου 1993).

Στην επιστολή αυτή δυστυχώς δεν δόθηκε καμμία απάντηση ούτε θετική ούτε αρνητική. Επειδή όμως θεωρεί η Ε.Ε. ότι η πρόταση της για την ανακήρυξη των Ψαρών ως προστατευόμενης περιοχής αποτελεί μία μοναδική, θα μπορούσε κανείς να πεί, ευκαιρία για το νησί, επιτρέψτε μας να επανέλθουμε στο θέμα.

Τα Ψαρά λόγω της πολύ μικρής έκτασης του νησιού, της μεγάλης απόστασης και της έκκεντρης θέσης τους στο Αιγαίο δεν προσφέρονται όπως δείχνει η πραγματικότητα, για την δημιουργία ενός πόλου έλξης Τουρισμού. Εξ' άλλου οι ίδιοι λόγοι, μικρή έκταση εκτός εμπορικών οδών, δεν δημιουργούν προϋποθέσεις για την καθ' άλλους τρόπους προώθηση της οικονομίας και κατ'επέκταση της κοινωνίας του νησιού. Αντιθέτως πιστεύουμε ότι η επιδίωξη ανακήρυξης των Ψαρών ως προστατευόμενης περιοχής θα επιτρέψει την αναζωογόνηση της φθίνουσας ζωής και οικονομίας του ένδοξου νησιού.

Η απομόνωση και η εγκατάλειψη των κατοίκων των Ψαρών θα οδηγήσει με μαθηματική ακρίβεια στον τελικό αφανισμό του νησιού με όλες τις συνέπειες που αυτός συνεπάγεται για όλους.

Θα μας συγχωρέσετε ασφαλώς, κύριε Δήμαρχε, την τόση επιμονή μας στο θέμα που έχουμε ανακινήσει πρέπει όμως να έχετε υπ' όψιν σας ότι η Ελληνική Εταιρεία δεν έχει κανένα άλλον σκοπό παρά να ενισχύει όσο μπορεί με τις ασθενείς της δυνάμεις την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η προστασία του περιβάλλοντος περιλαμβάνει πρωτίστως την διατήρηση και τον πολλαπλασιασμό φυσικά του πληθυσμού της νήσου.

Η διατήρηση όμως αυτή θα πρέπει να βασισθεί επάνω σε πραγματικές συνθήκες και αντικειμενικά δεδομένα και όχι σε άκρως επιθυμητές για όλους μας αλλά ανύπαρκτες και αναγόμενες στην σφαίρα της φαντασίας δυνατότητες.

Η μοναδική επιθυμία όλων μας είναι να ξαναζωντανέψει το νησί με την ένδοξη ιστορία. Το πρόβλημα είναι να βρούμε τον τρόπο που θα επιτευχθεί αυτός ο σκοπός.

Βέβαια η ανακήρυξη του νησιού δεν αποτελεί τον μοναδικό στόχο και τρόπο για την επίτευξη αυτού του σκοπού, θα αποτελέσει όμως, είμαστε βέβαιοι, ένα πρώτο και σπουδαίο βήμα για την αναβάθμιση της ζωής σ' αυτό. Όταν γίνει το πρώτο βήμα που θα επιτρέψει στα Ψαρά να βγούν από την απομόνωση και την ακινησία θα επακολουθήσουν αναπόφευκτα και άλλα.

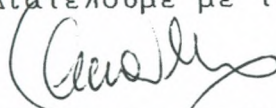
Η περίπτωση των Ψαρών δεν είναι μοναδική στον κόσμο. Πάρα πολλά παραδείγματα υπάρχουν περιοχών που πρίν ήταν καταδικασμένες στον μαρασμό και αναζωογονήθηκαν και προχώρησαν προς την σήμερα επιδιωκόμενη απ' όλα τα κράτη της γης συμμετρική και αειφόρο ανάπτυξη. Ανάπτυξη που θα συντηρήσει και θα αναστείλει την καθημερινώς υποβαθμιζόμενη ζωή στο νησί.

Κανείς δεν θα βοηθήσει τα Ψαρά εάν οι Ψαριανοί δεν αποφασίσουν οι ίδιοι να βοηθήσουν το νησί. Ο μαρασμός θα επιδεινώνεται χρόνο με τον χρόνο εάν οι Ψαριανοί δεν δραστηριοποιηθούν για την επίτευξη ενός στόχου που είναι άμεσος και πραγματοποιήσιμος.

Η προστασία του περιβάλλοντος στην ευρύτερη έννοια της αποτελεί σήμερα παγκοσμίως ένα στόχο που δεν αφορά όπως δυστυχώς ακόμη πολλοί απληροφόρητοι νομίζουν την φύση, τα πουλιά, τα ζώα κ.λ.π. αλλά πρωτίστως και στον υψηλότερο βαθμό τον άνθρωπο φυσικά.

Ελπίζοντας ότι η έκκληση μας αυτή, κύριε Δήμαρχε, και όλοι όσοι αγαπάτε και πονάτε τα Ψαρά θα βρεί την πρόποσα ανταπόκριση.

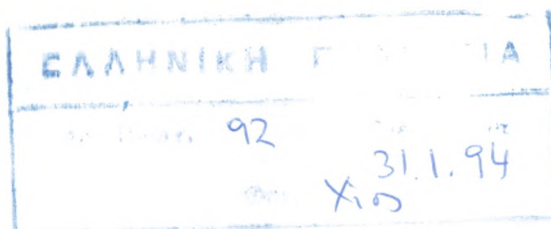
Διατελούμε με τιμή

Αλεξ. Π. Αποστολόπουλος
Μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε.

Κοινοποίηση

- Σύλλογος Ψαριανών
Υπόψη κας Καλλιόπης Βογιαντζή
Παπανικολή 8 - Αγ. Βασίλειος
185 37 - Πειραιάς
- κ. Ε. Σπινθάκης, Πηγάσου 62,
201 00 - Κόρινθος
- Σύλλογος Περιβάλλοντος και Οικολογίας Χίου
Ν. Βροντάδος, 822 00 - Χίος

ΠΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

25 Ιαν. 1994

Αγαπητέ κ. Αποστολόπουλε

Πάει καιρός που έχουμε να επικοινωνήσουμε και η αιτία είναι ότι ήμουν πολύ απασχολημένος με τη γέννηση του παιδιού μου. Τώρα που έχουμε πια μπει σε μία σειρά, έρχομαι να σας υπενθυμίσω την περίπτωση των Ψαρών. Δε γνωρίζω αν υπάρχουν νεώτερα. Υπάρχει απάντηση από την πλευρά του Δήμου Ψαρών; Όπως και να έχει, σας πληροφορώ ότι το ενδιαφέρον της MEDMARAVIS για μελέτη της περιοχής και ίδρυση πάρκου συνεχίζεται. Τριμελής μάλιστα ομάδα ξένων επιστημόνων πρόκειται να επισκεφτεί το νησί το Μάιο για μελέτη της μετανάστευσης των πουλιών και της χλωρίδας. Ασφαλώς καταλαβαίνετε ότι είναι, εκτός των άλλων, ντροπή να βρίσκεται η περίπτωση των Ψαρών σε ξένα χέρια, και οι ελληνικές οργανώσεις να αδρανούν. Θα ήθελα λοιπόν να σας ερωτήσω πως σκοπεύει η εταιρία να προωθήσει το θέμα.

Μπορούμε να επικοινωνήσουμε πάλι με την αδελφότητα Ψαρών; Μπορούν να σταλούν έλληνες επιστήμονες στο νησί; Τι άλλο μπορεί να γίνει;

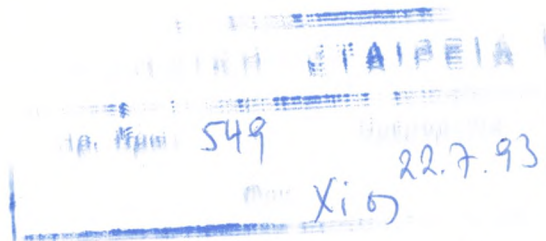
Πρόθυμος για κάθε συνεργασία

Ευάγγελος Σπινθάκης

Πηγάσου 62, Κόρινθος 20100
τηλ. 0741-72386

επ' αμ σων . Αποστολόπουλ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Τριπόδων 18, 10558
Πλάκα ΑΘΗΝΑ

19-7-93

υπόψιν κ. Α. Αποστολόπουλου

Αγαπητέ κ. Αποστολόπουλε,
δεν κατέστη τελικά δυνατό να συναντηθούμε για τα ψαρά. Σας
τηλεφώνησα μερικές φορές που βρέθηκα για λίγο στην Αθήνα αλλά
δε σας πέτυχα.

Λίγα για τη συνάντηση με τους Ψαριανούς. Πρώτα-πρώτα
νομίζω ότι θα ήταν καλύτερα να συναντηθούμε μαζί τους στα
γραφεία της εταιρείας. Καλύτερα και για την ίδια τη συζήτηση
εννοώ. Οι άνθρωποι θέλουν βέβαια να μάθουν από μάς χειροπιαστά
πράγματα που δεν είμασταν σε θέση να τους τα προσφέρουμε
εκείνη τη στιγμή. Εκτιμώ ότι θα πρέπει κάποιοι άνθρωποι της
εταιρείας να επισκεφθούν το νησί για να μελετήσουν κατά
προτεραιότητα τα εξής

- φεινοπωρινή μετανάστευση,
- θαλάσσιοι φυσικοί πόροι, αλιεία, φώκια,
- ιστορική - πολιτιστική κληρονομιά,
- οικονομία του νησιού.

Υπάρχει η δυνατότητα να σταλούν άνθρωποι; Πώς βλέπετε να
προχωράει η πρόταση για πάρκο; Τί θα γίνει με την ημερίδα του
φεινοπώρου;

Εσωκλείω μελέτη του J. Walmsley της MEDMARAVIS που
επισκέφθηκε το νησί το Μάιο.

Εγώ θα βρίσκομαι στη Κόρινθο όλο το καλοκαίρι.

Αναμένω απάντηση και σας εύχομαι καλές διακοπές.

με εκτίμηση

Βαγγέλης Σπινθόκης
Πηγάσου 62, Κόρινθος 20100
τηλ. 0741-72386

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΡΙΠΟΔΩΝ 28 ΠΛΑΚΑ
105 58 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 3225245 - 3226693
FAX: 3225240

Αθήνα, 21 Μαΐου 1993

Fax No :

To the attention of: κ. Καλλιόπη Βογιατζή
A l' attention de :
Αποδέκτης :

From : κ. Β. Λυμπερίδη
De la part :
Αποστολεύς :

Number of pages (following) :
Nombre de pages (qui suivent) : - 2 -
Αριθμός σελίδων (που ακολουθούν) :

Comments / Observations / Παρατηρήσεις :

"Εωίετο γη προς τον Δήμαρχο Υαριν",

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ. 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240

Αθήνα, 28 Απριλίου 1993
Αρ. Πρωτ.: 276/ΕΕ

Κύριο
Ιωάννη Φιλίνη
Δήμαρχο Ψαρών
Ψαρά

Κύριε Δήμαρχε,

Σας γράφω αυτή την επιστολή ως εκπρόσωπος της Ελληνικής Εταιρείας. Όπως πιθανώς θα γνωρίζετε, η "Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" είναι μία από τις παλαιότερες -ιδρύθηκε το 1972- και εγκυρώτερες μη κρατικές, περιβαλλοντικές οργανώσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Η Ελληνική Εταιρεία ύστερα από συνεννόηση με άτομα που ενδιαφέρονται για την προστασία του περιβάλλοντος, επιθυμεί να σας υποβάλλει τις ακόλουθες σκέψεις της, όσον αφορά τα Ψαρά.

1) Προτίθεται να προτείνει και να προωθήσει στις αρμόδιες αρχές την ανακήρυξη των Ψαρών ως προστατευόμενης περιοχής. Δεδομένης της πολύ μικρής εκτάσεως του νησιού και της ελλείψεως φυσικών πόρων, η πρόταση αυτή θα αποτελέσει, κατά τη γνώμη μας, μία πολύ καλή λύση για το μέλλον του νησιού. Στήριξη της οικονομίας και ευτυχίας των κατοίκων του, και παράλληλη δημιουργία ενός πρότυπου οικοσυστήματος για την προστασία των αποδημητικών πτηνών, που χρησιμοποιούν, όπως σας είναι φυσικά γνωστό, το νησί ως ενδιαμέσο σταθμό στη μετανάστευσή τους από τον βορρά στον νότο και τανάπαλιν.

2) Η απομόνωση του νησιού στο ΒΑ Αιγαίο στην προκειμένη περίπτωση αποτελεί ιδεώδη περίπτωση προστασίας του περιβάλλοντος (μη εύκολη πρόσβαση για λαθροκυνηγούς, εύκολη επιτήρηση και επίβλεψη για την εφαρμογή των κανονισμών προστασίας και δυνατότητα συλλογικής συμμετοχής του πληθυσμού στην προστασία του περιβάλλοντος).

3) Δεν θα σας είναι άγνωστο ασφαλώς το γεγονός ότι σήμερα υπάρχουν πολλές χιλιάδες άτομα οργανωμένα σε Περιβαλλοντικές, Φυσιολατρικές και Ορνιθολογικές οργανώσεις σε ολόκληρο τον κόσμο.

Οι οργανώσεις αυτές διευκολύνουν με κάθε μέσο τα μέλη τους στην επιθυμία τους να επισκεφθούν διάφορους τόπους όπου μπορούν να ασκήσουν το χόμπυ τους, την παρατήρηση δηλαδή της ζωής των πουλιών, τις συνήθειές τους κ.λ.π. Ο εκλεκτικός αυτός τουρισμός δεν έχει συνήθως τις κακές πλευρές του συνηθισμένου τουρισμού. Απεναντίας προάγει την προστασία του περιβάλλοντος που αποτελεί στην εποχή μας μία από τις κύριες φροντίδες των καλλιεργημένων ανθρώπων σε όλο τον πλανήτη.

4) Ταυτόχρονα η ανακήρυξη του νησιού σε προστατευόμενη περιοχή, ελπίζουμε ότι θα αυξήσει τις ευκαιρίες για συντήρηση και ανάδειξη όλων των μνημείων της ένδοξης ιστορίας των Ψαρρών, καθώς και των πολιτιστικών της στοιχείων (εκκλησίες, μοναστήρι, Βυζαντινές αρχαιότητες, νεώτερα πολιτιστικά στοιχεία π.χ. βρύσες κ.λ.π.)

Απ' όλα τα παραπάνω που με την μεγαλύτερη δυνατή συντομία σας εξέθεσα κύριε Δήμαρχε, νομίζω ότι η πρόταση που έχουμε την τιμή να σας κάνουμε ανταποκρίνεται απολύτως τόσο προς τις διεθνείς επικρατούσες απόψεις της προστασίας των αποδημητικών πουλιών, όσο και προς τις πραγματικές ανάγκες του νησιού.

Με τις σκέψεις αυτές γίνονται, κατ'αρχάς, διερευνητικές προτάσεις μας προς τις αρμόδιες υπηρεσίες, ενώ μέλος μας θα προβεί σε επιστημονική ανακοίνωση για την σημασία των Ψαρρών στο 4ο Διεθνές Συνέδριο της EUCC που γίνεται στο Μαραθώνα με θέμα "Διαχείριση Παράκτιων Ζωνών και Προστασία Βιοτόπων".

Θα σας προτείναμε επίσης, εφ' όσον συμφωνείτε και εσείς, να διοργανωθεί από κοινού συνέντευξη Τύπου στην οποία θα εκτεθούν και συζητηθούν τα προβλήματα των Ψαρών και οι υφιστάμενες δυνατές λύσεις αυτών.

Προτεινόμενη ημερομηνία είναι η Παρασκευή 11 Ιουνίου 1993. Παρακαλούμε να μας ενημερώσετε το ταχύτερο για την σύμφωνο γνώμη σας εφ'όλων των ανωτέρω για να προχωρήσουμε στις περαιτέρω ενέργειές μας.

Μετά τιμής
Για την Ελληνική Εταιρεία

Αλεξ. Π. Αποστολόπουλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρ. Πρωτ. 108

Ημερομηνία
23.2.93

Φεκ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ. 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 245

Αγαπητέ κ. Σουίλλο,

Για το ζήτημα του πάρκου στα Φαρά επισυνέπη-
ξα εμένα:

α) την εισήγησή μου για την υποστήριξη της
πρότασης δημιουργίας του πάρκου

β) επερώτηση του Μ. Παπαμανώλη στην
Ευρωβουλή για την προσαρμογή της πανίδας (ω-
ων βιοτόπων στην χίο Φαρά-Αντίφωρα (ω-
σχιστική απάντηση της Επιτροπής όπου διαφαί-
νεται δυνατότητα παροχής αρχής της ΕΟΚ.

Προτείνω τις ακόλουθες ενέργειες:

α) οργάνωση από την Εταιρία ημερίδας για
στα Φαρά στις 22 Ιουνίου (ημερομηνία
ολοκαυτώματος των Φαρών) όπου θα παρου-
σιαστεί η πρόταση για πάρκο στα Φαρά.
Μπορώ να παρουσιάσω εκεί την εισήγησή
μου με τα πουλιά. Μπορεί επίσης να γίνει
εισήγηση με την φύκια στα Φαρά (Α.
Βλαχούτσικου) (ω αναζητείται εισήγηση

για την αρχιτεκτονική κλιρονομία.

β) Ταχυδρόμηση επιστολών για τις πρωτο-
βουλίες αυτής της Εταιρείας στον ελπί:

- Δήμαρχο Φαρών (Δήμος π. όχι κοινότυπα
τιμήν έννευ)

- ΜΕΔΜΑΡΑΝΙΣ π. σύλλογο Οικωλογία γίου
με πληροφορίες από την ΜΕΔΜΑΡΑΝΙΣ
ότι θα έλθουν εκπρόσωποι του Αρρίω
π. θα επισκεφθούν τα Φαρά.

- Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων γίου
από όπου θα ζητούνται πληροφορίες
για την Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου π.
τις εγκαταστάσεις των Φαρών

γ) επιστολή στο κέντρο Δασωδότησης
Πουλιών (Χανδρινός, Ακριώτης)
για επίσκεψη στα Φαρά του Σεπτέμβριο
π. δασωδότηση Πουλιών για την δια-
~~πίστωση~~ μέλη της μετανάστευσης.

(Ευχαί αν υπάρχει δυνατότητα να ανα-
λάβουν το έργο αυτό μέλη της Εταιρείας)

Επίσης κατέδωσα στην κ. Λυμπερίδη την
αίτηση για την παρουσίαση της εισήγησής
μου στα Φαρά στο συνέδριο της ΕΥΣΣ
(Μοραθώνος).

Αναμένω νέα σας

με ευγένεια

τηλ 0741-
72386

β. Σπυθόγης, Πηγάσου 62 Κόρινθος 20100

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥ-ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΑΡΚΟΥ
ΣΤΑ ΨΑΡΑ-ΑΝΤΪΨΑΡΑ

του ΣΠΙΝΘΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.

Η επιφάνεια των Ψαρών είναι 39 τετρ. κλμ., η δε περίμετρος 18 μίλια. Υψηλότερες κορφές ο Προφ. Ηλία με 564 μ., το Πιεόρι με 248 και τα Τουρλιά με 227 μ. Υπάρχει κόλπος στα νότια του νησιού όπου και ο μοναδικός οικισμός του με 400 κατοίκους (1991). Κοντά στον οικισμό υπάρχει μικρός κάμπος που κρατά νερό τον χειμώνα και προσελκύει πουλιά.

Τα Αντίψαρα βρίσκονται στα νοτιοδυτικά, και δεν κατοικούνται. Υπάρχουν και άλλες βροχονησίδες η μεγαλύτερη των οποίων είναι το Κάτω Νησί δίπλα στα Αντίψαρα. Η κοντινότερη απόσταση μεταξύ Χίου και Ψαρών είναι 13 ν. μίλια. Ατμοπλοϊκή σύνδεση υπάρχει μόνο με την Χίο. Το ταξίδι για τα Ψαρά διαρκεί 4 ώρες από την πόλη της Χίου και δύο ώρες από την Βολισσό της Δ. Χίου με καΐκι. Στην περιοχή πνέουν ισχυροί βόρειοι άνεμοι με αποτέλεσμα να αποκλείεται συχνά το νησί για μέρες ή και εβδομάδες.

Στην επανάσταση του 1821 το ισχυρό ναυτικό των Ψαρών πρόσφερε πολύτιμες υπηρεσίες και τιμωρήθηκε γι' αυτό από τους Οθωμανούς με τον πλήρη εξανδραποδισμό του (22 Ιουνίου 1822).

Σημαντική αρχιτεκτονική κληρονομιά αποτελούν,

-η μονή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στα Πρ. Ηλία,

-η εκκλησία του Αγ. Νικολάου, όπου κυρήχθηκε η επανάσταση του 1821,

-το Παλαιόκαστρο του 15ου αιώνα, στην Μαύρη Ράχη.

Ο πληθυσμός φθίνει δραματικά από το 1951 σύμφωνα με τα στοιχεία των απογραφών.

	1951	1961	1971	1981	1991
Ψαρά (σύνολο)	703	576	487	460	400
Αντίψαρα	3	0	0	0	0
Μοναστήρι	22	10	8	0	0

Κυρίαρχη ασχολία των κατοίκων η αλιεία. Υπάρχουν 100 επαγγελματικές άδειες αλιείας (1990). Οι περισσότεροι ψαράδες είναι ηλικιωμένοι και δεν υπάρχουν στα Ψαρά μεγάλα καΐκια. Η περιοχή μεταξύ Χίου και Ψαρών είναι πολύ πλούσιος ψαρότοπος και προσελκύει από παλιά καΐκια από την Χίο, την Μυτιλήνη αλλά και όλο το Αιγαίο.

Η ΟΡΝΙΘΟΠΑΝΙΔΑ

Έχουν παρατηρηθεί ως τώρα 70 είδη, μερικά σε πολύ μεγάλες συγκεντρώσεις (δίως τις εποχές της ματανάστευσης. Ο αριθμός των ειδών που εμφανίζονται στα Ψαρά εκτιμάται ωστόσο ότι είναι πολύ μεγαλύτερος και συστηματικές παρατηρήσεις κυρίως το φθινόπωρο πρέπει να γίνουν για να έχουμε πλήρη εικόνα. Η κατανομή των 70 ειδών που έχουν ως τώρα παρατηρηθεί έχει ως εξής,

- επιδημητικά 11 (μένουν όλο τον χρόνο)
- φωλιάζουν 10 (έρχονται για να φωλιάσουν)
- αποδημητικά 50 (διαβαίνουν τους μήνες της μετανάστευσης)
- διαχειμάζοντα 9 (εμφανίζονται τους χειμερινούς μήνες)

(στο παράρτημα πλήρης κατάλογος των πουλιών που έχουν παρατηρηθεί στο Ψαρά-Αντίψαρα)

Μερικά είδη ανήκουν σε δύο κατηγορίες όπως π.χ. οι τσίχλες, ένα πληθυσμός των οποίων περνά, ενώ ο υπόλοιπος μένει να διαχειμάσει.

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Το νησιώτικο σύμπλεγμα Ψαρά-Αντίψαρα με την καίρια θέση που κατέχει στο κέντρο του Αιγαίου είναι σημαντικός σταθμός για την αποδημία των πουλιών. Πολύ μεγάλες συγκεντρώσεις αποδημητικών πουλιών έχουν παρατηρηθεί για τα εξής είδη,

M. apiaster	Μελισσοφάγος
O. oriolus	Συκοφάγος
S. turtur	Τρυγόνι
P. trochilus	Θαμνοφυλλοσκοπος
P. collybita	Δενδροφυλλοσκόπος
Turdus spp.	Τσίχλες

Οι μεγάλες συγκεντρώσεις αυτών των πουλιών το φαινόμενο είναι η αιτία που προσελκύει τον μεγάλο αριθμό κυνηγών από την Χίο κυρίως.

Τρία είδη ερωδιών εμφανίζονται την άνοιξη.

A. cinerea	Σταχτοτσικνιάς
A. purpurea	Πορφυροτσικνιάς
E. garzetta	Λευκοτσικνιάς

Υπάρχει μία μόνο επανέυρεση δακτυλιωμένου πουλιού στα Ψαρά (A. cinerea) δακτυλιωμένο στην Βουλγαρία.

Ροδοπελεκάνοι P. opocrotalus εμφανίζονται το φαινόμενο, μερικοί αιχμαλωτίζονται και κρατούνται για μασκώτ.

ΤΑ ΕΙΔΗ ΠΟΥ ΦΩΛΙΑΖΟΥΝ

Μικρός πληθυσμός των εξής ειδών παραμένει και φωλιάζει στα Ψαρά.

S. turtur	
O. oenanthe	Σταχτοπετρόκλης
S. serinus	Σκαρθάκι
M. callandra	Τσιφτάς

Σημαντική αποικία του Μαυροπετρίτη F. eleonorae υπάρχει στα Αντίψαρα και υφίσταται μεγάλη ενόχληση και κλοπή νεοσσών από κυνηγούς που τα επισκέπτονται για κυνήγι κουνελιών.

Μελλοντικές έρευνες πρέπει να διαπιστώσουν αν φωλιάζουν στο νησί άλλα θαλασσοπούλια του Αιγαίου όπως,

C. diomedea	Αρτεμης
L. auduini	Αιγαϊόγλαρος
P. puffinus	Μύκος
L. cacchianus	Ασημόγλαρος

ΤΑ ΕΠΙΔΗΜΗΤΙΚΑ ΕΙΔΗ

Μερικά από τα είδη που μένουν όλο τον χρόνο στο νησί και παρουσιάζουν μείωση των πληθυσμών τους είναι,

<i>C. livia</i>	Αγριοπερίστερο
<i>A. chukar</i>	Νησιώτικη πέρδικα
<i>C. corax</i>	Κόρακας
<i>F. aristotelis</i>	Θαλασσοκόρακας

ΤΑ ΕΙΔΗ ΠΟΥ ΔΙΑΧΕΙΜΑΖΟΥΝ

Οι τσίχλες είναι η σημαντικότερη κατηγορία των πουλιών που διαχειρίζονται, αξίζει όμως να αναφερθεί ότι τα Ψαρά επισκέπτονται και ορισμένα υδρόβια και παρυδάτια είδη των χειμώνα όπως,

<i>A. crecca</i>	Κιρκίρι
<i>A. penelope</i>	Σφυριχτάρι
<i>A. platyrhynchos</i>	Πρασινοκέφαλη
<i>G. chloropus</i>	Νερόκοτα

ΑΠΕΙΛΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΣΤΑ ΨΑΡΑ-ΑΝΤΪΨΑΡΑ

Η θήρα απειλεί τα περισσότερα από τα είδη που εμφανίζονται στα Ψαρά. Η κυνηγετική πίεση είναι πολύ έντονη τους μήνες της μετανάστευσης (τέλος Αυγ. ως Οκτώβριο) οπότε παρατηρούνται και μεγάλες συγκεντρώσεις πουλιών. Η κατάσταση επιδεινώνεται από την έλλειψη χώρων απόκρυψης των πουλιών λόγω της χαμηλής και αραιής βλάστησης και του μικρού μέγεθους του νησιού. Οι κυνηγοί συνηθίζουν να κατασκηνώνουν για αρκετές ημέρες στο νησί προκαλώντας τις διαμαρτυρίες των ντόπιων. Κυνηγοί επισκέπτονται τα Αντίψαρα με συνέπεια την σοβαρή ενόχληση στο φύλλισμα του Μαυροπετρίτη *F. eleopora*e. Οι ντόπιοι κυνηγοί είναι λίγοι. Δεν υπάρχει υπηρεσία θήρας στο νησί και ως εκ τούτου κανείς έλεγχος στο κυνήγι.

Στον μεγάλο φόρο του νησιού προσκρούουν και σκοτώνονται τα εξής είδη,

<i>D. oriolus</i>	
<i>S. turtur</i>	
<i>F. trochillus</i>	
<i>F. collybita</i>	
<i>M. striata</i>	Μυγοκάφτης
<i>Lanidae</i> spp.	Αετομάχοι

Υπολογίζεται ότι τέσσερις τουλάχιστον Ροδοπελεκάνοι *P. opocrotalus* έχουν κρατηθεί για μασκώτ στο νησί την περίοδο 1980-90. Η αιχμαλωσία τραυματισμένων πελεκάνων στο Αιγαίο είναι μια σοβαρή απειλή για το απειλούμενο αυτό είδος, αποδεδειγμένα δε συμβαίνει στην Ήεσβο (Σκαλα Πολυχνύτου και κόλπο Γέρας) στα νησιά της Τήνου και Μυκόνου και στην Σητεία της Κρήτης. Τον Σεπτ. του 1989 ο συντάκτης αυτού του κειμένου έστειλε στο Κέντρο Περίθαλψης της Αίγινας ένα πυροβολημένο Ροδοπελεκάνο που το λιμεναρχείο Χίου προόριζε για μασκώτ.

ΚΑΘΕΙΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΨΑΡΑ

Η πλειοψηφία των πουλιών που παρατηρούνται στα Ψαρά προστατεύονται από την ελληνική νομοθεσία περί θήρας, από την σύμβαση της Βέρνης (ν. 1335 /14-3-1983), την σύμβαση της Βόννης και περιλαμβάνονται στο παράρτημα I της κοινοτικής οδηγίας 79/409.

Τα ακόλουθα είδη περιλαμβάνονται στον Ερυθρό Κατάλογο των Απειλούμενων Πουλιών της Ελλάδας με τους εξής χαρακτηρισμούς,

<i>P. aristotelis</i>	ευάλωτο
<i>A. purpurea</i>	ευάλωτο
<i>F. naumanni</i>	ευάλωτο
<i>N. nycticorax</i>	άγνωστο
<i>F. eleonora</i>	άγνωστο
<i>L. minor</i>	άγνωστο
<i>P. onocrotalus</i>	κατηγορία υψηλού κινδύνου

ΟΙ ΦΩΚΙΕΣ ΣΤΑ ΨΑΡΑ

Οι φώκιες που βρίσκονται σε μόνιμη βάση στην περιοχή υπολογίζονται σε 4-5, σημαντικός αριθμός αν ληφθεί υπόψη το μικρό μέγεθος του συμπλέγματος Ψαρά-Αντίψαρα. Οι ψαράδες εκτιμούν ότι ο αριθμός των φωκών έχει μειωθεί μεταξύ 1980-90, μικρή όμως αύξηση παρατηρείται μετά το 1987. Η περιοχή δεν φαίνεται να φιλοξένησε ποτέ πολλές φώκιες, σε σύγκριση με άλλες περιοχές. Μελλοντικές έρευνες πρέπει να διαπιστώσουν την κατάσταση της φώκιας, και τις κατάλληλες για φύλισμα σπηλιές.

Αναφέρονται φόνοι φώκιας και ενόκληση από ψαροντουφεκάδες. Η απομόνωση των Ψαρών-Αντίψαρων τα καθιστά σημαντικό βιότοπο για την φώκια.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το σύμπλεγμα Ψαρά-Αντίψαρα και η γύρω θαλάσσια περιοχή πρέπει να ανακηρυχθεί νησιώτικο-θαλάσσιο πάρκο, σύμφωνα με την τελική διακήρυξη του συνεδρίου που διοργανώθηκε στην Χίο τον Σεπτ. 1992 από τον Μεσογειακό Οργανισμό για τα θαλάσσια πουλιά MEDMARAVIS με θέμα "Παραλιακά και θαλάσσια οικοσυστήματα".

Αλλωστε σύμφωνα με τον ν. 1650/86 "για την προστασία του περιβάλλοντος,

"ως εθνικό πάρκο χαρακτηρίζονται εκτεταμένες χερσαίες, υδάτινες ή μικτού χαρακτήρα εκτάσεις, οι οποίες παραμένουν ανεπηρέαστες ή έχουν ελάχιστα επηρεαστεί από τις ανθρώπινες δραστηριότητες και στις οποίες διατηρείται μεγάλος αριθμός και ποικιλία αξιόλογων βιολογικών, οικολογικών, γεωμορφολογικών και αισθητικών στοιχείων."

Στόχοι της ίδρυσης πάρκου είναι,

-η προστασία των πουλιών κυρίως των αποδημητικών και όσων φωλιάζουν που προστατεύονται από την ελληνική και κοινοτική νομοθεσία και μερικά απειλούνται με εξαφάνιση από την Ελλάδα. Η ολική απαγόρευση της θήρας εκτιμάται ότι θα ανακουφίσει τους κατοίκους. Στο ερημονήσι Αντίψαρα πρέπει να υπάρξει αυξημένο καθεστώς προστασίας του φωλιάσματος του μαυροπετρίτη.

- η προστασία της φύκας,
- η προστασία και ορεολογική διαχείριση των θαλάσσιων φυσικών πόρων,
- η ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του νησιού,
- η καθειέρωσή του ως χώρου προσκυνήματος του ελληνισμού σε ανάμνηση της θυσίας των Ψαρών στην Μαύρη Ράχη.

Υπάρχουν πολλά πλεονεκτήματα που συνηγορούν για την ίδρυση νησιώτικου-θαλάσσιου πάρκου στο σύμπλεγμα Ψαρά-Αντίψαρα.

α) Είναι απομονωμένα, χωρίς σημαντικές ανθρωπίνες επεμβάσεις εκτός της θήρας, χωρίς πρόβλεψη μεγάλων επενδύσεων.

β) Ο αριθμός των μόνιμων κατοίκων φείνει δραματικά, οι περισσότεροι είναι ηλικιωμένοι και το δημογραφικό μέλλον του νησιού αβέβαιο. Η λειτουργία του πάρκου και η προώθηση του οικότουρισμού κυρίως για την παρατήρηση πουλιών, θα στηρίξει το τοπικό εισόδημα, θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας και θα συγκρατήσει τον πληθυσμό.

γ) Η διαχείριση του πάρκου μπορεί να αντιμετωπίσει και άλλα προβλήματα των κατοίκων, όπως του πόσιμου νερού, των οικιακών απορριμμάτων, της έλλειψης δάσους, του ενεργειακού κλπ.

δ) Η προστασία των θαλάσσιων φυσικών πόρων από την εντατική και παράνομη αλιεία θα ενισχύσει το εισόδημα των ψαριανών ψαράδων με την αύξηση των αλιευμάτων που θα επιφέρει και θα μεταβάλλει συνάμα την εκερική τους στάση απέναντι στην φύκας.

Πρέπει το συντομότερο να αναληφθεί συστηματική έρευνα του φυσικού, πολιτισμικού και κοινωνικού περιβάλλοντος για την προώθηση της εγκαθίδρυσης του πάρκου σε συνεργασία με τον Δήμο Ψαρών.

Πρέπει παράλληλα να απαγορευθεί αμέσως η θήρα στα Ψαρά-Αντίψαρα για την περίοδο 1993-94. Προς τούτο απαραίτητη είναι και η παρουσία εθροφυλάκων στα νησί από τον Αυγούστο ως τον Οκτώβριο 1993 τουλάχιστον.

ΠΗΓΕΣ

-Σπινθεάκη Β., Χούλη Δ., Χωρέμη Γ. "Τα πουλιά της Χίου" υπό έκδοση

-Vlachoutsicou A., Lazarides., "Monk seals in Greece" Stiftung Europaisches Naturerbe, 1990

-Χανδρινός Γ., "Έρπετος κατάλογος των Απειλούμενων Πουλιών της Ελλάδας" υπό έκδοση

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΘΕΙ ΣΤΑ ΨΑΡΑ-ΑΝΤΙΨΑΡΑ

C. diomedea	Αρτεμης
P. puffinus	Μύχος
P. aristotelis	Θαλασσοκόρακας
I. minutus	Μικροτσικνιάς
N. nycticorax	Νυκτοκόρακας
P. onocrotalus	Ροδοπελεκάνος
E. garzetta	Λευκοτσικνιάς
A. cinerea	Σταχτοτσικνιάς
A. purpurea	Πορφυροτσικνιάς
A. penelope	Σφυριχτάρι
A. crecca	Κιρκίρι
A. platyrhynchos	Πρασινοκέφαλη
A. nissus	Τσιχλογέρακο
F. naumanni	Κιρκινέζι
F. tinnunculus	Βραχοκιρκίνεζο
F. eleonora	Μαυροπετρίτης
A. chucar	Νησιώτικη πέρδικα
R. aquaticus	Νεροκατσέλα
G. chloropus	Νερόκοτα
C. livia	Αγριοπερίστερο
S. turtur	Τρυγόνι
C. canorus	Κούκος
O. scops	Γκιώνης
A. noctua	Κουκουβάγια
C. europaeus	Γιδοβύζι
M. apiaster	Μελισσοφάγος
U. epops	Τσαλαπετεινός
A. atthis	Αλκυόνη
J. torquilla	Στραβολαίμης
G. cristata	Κατσουλιέρης
L. arborea	Δενδροσταρτήρα
A. arvensis	Σταρτήρα
H. rustica	Χελιδόνι
H. urbana	Σπιτοχελιδόνα
M. flava	Κιτρινοσουσουράδα
M. cinerea	Σταχτοσουσουράδα
M. alba	Λευκοσουσουράδα
E. rebecca	Κοκκινολαίμης
P. ochruros	Καρβουνιάρης
P. phoenicurus	Κοκκινούρης
S. rubetra	Καστανολαίμης
O. oenanthe	Σταχτοπετρόκλης
T. merula	Κότσυφας
T. pilaris	Κεδρότσιχλα
T. philomelos	Τσίχλα

T. viscivorus	Τσαρτσάρα
H. pallida	Ωχροστριτίδα
S. curruca	Αλατσιροβάκος
S. borin	Κηποτσιροβάκος
S. atricappila	Μαυροσκούφης
P. trochilus	Θαμνοφυλλοσκόπος
P. collybita	Δενδροφυλλοσκόπος
M. striata	Μυγοχάφτες
P. mayor	Καλόγερος
O. oriolus	Συκοφάγος
L. excubitor	Διπλοκεφαλός
L. collurio	Αετόμαχος
L. minor	Κοκκινοκεφαλός
C. corax	Κόρακος
P. domesticus	Σπουργίτης
P. hispaniolensis	Χωροφασπουργίτης
F. coelebs	Σπίνος
F. montofringilla	Χειμωνόσπινος
S. serinus	Τουρκοσκαρεάκι
C. chloris	Φλώρος
C. carduelis	Καρδερίνα
C. spinus	Λούγαρο
C. cannabina	Φανέτο
E. caesia	Σκουρόβλαχος
M. callandra	Τσιφτάς

A

QXW1425/91GR

ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΩΤΗΣΗ αριθ. 1425/91
του κ. Mihail PARAYANNAKIS (GUE)
προς την Επιτροπή

24/05/91

Θέμα : Κυνήγι των αποδημητικών πουλιών στη Χίο

Σύμφωνα με μελέτη του Παγκόσμιου Ταμείου για τη Φύση (WWF) τα είδη πουλιών που εξοντώνονται κάθε χρόνο στη Χίο, νησί του Β.Α. Αιγαίου που αποτελεί έναν από τους κύριους δρόμους διέλευσης των αποδημητικών πουλιών που προέρχονται κυρίως από την Β.Α. Ευρώπη προς την Αφρική, ανέρχονται στα 8 περίπου εκατομμύρια και ανήκουν σε 60 διαφορετικά είδη, των οποίων ο πληθυσμός έχει μειωθεί από το 1962 έως το 1990 κατά 30% έως 90%.

Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τη θήρα των πουλιών (δίχτυα, λεόβεργες, κλπ.) είναι παράνομες, και το παράνομο κυνήγι επεκτείνεται και στα γειτονικά νησιά Ψαρά και Αντίψαρα, οι κάτοικοι των οποίων συχνά παραπονούνται για τους λαθροκυνηγούς που κατασκηνώνουν στα νησιά τους.

Επειδή παραβιάζονται η ελληνική και κοινοτική νομοθεσία όσον αφορά τα προστατευόμενα είδη που θηρεύονται και τις απαγορευμένες μεθόδους θήρας που ασκούνται (Σύμβαση Βέρνης που έχει κυρωθεί από την Ελλάδα με το Νόμο 1335/14.3.83, οδηγία 79/409/ΕΟΚ, Π.Δ. 66/30.1.81 "Περί προστασίας της αυτοφυσούς χλωρίδας αι άγριας πανίδας"), ερωτάται η Επιτροπή: - αν σκοπεύει να παρέμβει στις ελληνικές αρχές προκειμένου να ασκήσει πίεση ώστε να ελέγχουν αποτελεσματικότερα την παράνομη θήρα, το εμπόριο και την ταρίχευση των πουλιών και να καταστρέψουν τις παράνομες παγίδες, και γενικά για να γίνει σεβαστή η οδηγία 79/409/ΕΟΚ⁵, και - αν θα μπορούσε να συμβάλει στη θέσπιση καθεστώτος προστασίας του νησιού για την επιβίωση ειδών όπως τα πουλιά μαυροπετρίτης (FALCO ELEONORAE), σπιζαετός (HIERATUS FASCIATUS), χαλκοκουρούνα (CORACIAS GARRULUS), όλα τα είδη των ερωδιών και των άλλων αποδημητικών πουλιών.

QXW1425/91GR

Απάντηση του κ. Ripa di Meana
εξ ονόματος της Επιτροπής
(1.4.1992)

Το πρόβλημα που ανακινεί το Αξιότιμο Μέλος του Κοινοβουλίου είναι πασίγνωστο στις ελληνικές αρχές, ιδίως το Υπουργείο Γεωργίας, οι οποίες έχουν ήδη ζητήσει από τις περιφερειακές αρχές της Χίου να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για καλύτερη εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας στα νησιά Χίο, Ψαρά και Αντίψαρα.

Όσον αφορά την εγκατάσταση συστήματος προστασίας της νήσου Χίου και των απειλούμενων ειδών, η Επιτροπή προτείνει να εξεταστούν από κοινού με τις ελληνικές αρχές οι δυνατότητες παροχής αρωγής στο υπόψη πεδίο.

Groupe Pour la Gauche
Unitaire Européenne
Parlement européen

Gruppo Per la Sinistra
Unitaria Europea
Parlamento Europeo

Grupo Por la Izquierda
Unitaria Europea
Parlamento Europeo

Gruppen For Den Samlede
Europæiske Venstrefløj
Europa-Parlamentet

Ομάδα για την Ευρωπαϊκή
Ενωτική Αριστερά
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Député

Βρυξέλλες, 11.12.1992

Μ.ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

κ. ΣΠΙΝΘΑΚΗ

Αγαπητέ κ. Σπινθάκη,

Ευχαριστώ για την από 19.10.1992 επιστολή σας σχετικά με την εισήγηση του συνεδρίου MEDMARAVIS και την τελική διακήρυξή του.

Ως προς την πρότασή σας για χαρακτηρισμό του συμπλέγματος Ψαρά-Αντίψαρα σε πάρκο, επικοινωνώ με τους αρμόδιους υπαλλήλους της Γενικής Διεύθυνσης ΧΙ(Περιβάλλον) της ΕΟΚ οι οποίοι μου είπαν να αποστείλετε στη Διεύθυνσή τους(κατωτέρω αναφέρω παραλήπτες και διεύθυνση) αίτηση υπογεγραμμένη από κάποιον φορέα και στην οποία θα ζητάτε τον χαρακτηρισμό της εν λόγω περιοχής ως πάρκου. Μπορείτε να στηρίζετε το αίτημά σας στην πρόσφατη οδηγία 92/43/ΕΟΚ της 21ης Μαΐου 1992 για την προστασία των βιοτόπων και να τους παρακαλέσετε να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να ... Παράλληλα θα αναγράψετε ότι έχετε απευθυνθεί και στις αρμόδιες ελληνικές αρχές. Καλόν θα είναι στην αίτηση να αναφέρετε συγκεκριμένα στοιχεία για την περιοχή, ότι επιδιώκετε εκμετάλλευση με οικότουρισμό κλπ.

Η αίτηση θα πρέπει να σταλεί στους:

STUFFMANN CLAUD

BOULEVARD DE TRIOMPHE 174

DG XI B2

COMMISSION DES COMMUNAUTES EUROPEENNES

BRUXELLES - BELGIQUE

με αντίγραφο στον KLEIN REINHARD, στην ίδια διεύθυνση.

Επίσης στους:

κυρία ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Γενική Γραμματέα του ΥΠΕΧΩΔΕ, και
κ.ΚΑΤΣΟΥΔΑ, στο υπουργείο Γεωργίας.

Σας αποστέλλω επίσης την απάντηση εκ μέρους της Επιτροπής της ΕΟΚ στην ερώτησή μου σχετικά με το κυνήγι των αποδημητικών πουλιών στη Χίο.

Είμαι στη διαθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία.